

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Sibiu, 2 Noembrie st. v.

Este în constituțiunea bisericească primită de Românii greco-orientali din țările supuse coroanei ungare o notă de un scepticism, care ar pute să-l înduioșeze chiar și pe cel mai domol om. Sînt rîi oamenii, rîi din fire: acesta e punctul de plecare al întregii legiuiri. Legiuitorul vrea să îngrădească biserica față cu această rîutate comună tuturor oamenilor.

Om cu vederi largi și clare, plămuitorul acestei constituțiuni, metropolitul Andreiu, scia, cât de grea este pozițiunea unui cap bisericesc român și prevedea, că mai grea încă va fi pe viitor; spre a-l întări dar', a cerut, ca el să fie cu voia bisericii și să lucreze în unire cu dînsa, pentru-ca astfel să fie susținut și spriginit la tot pasul de obștia creștinească, al căreia om de încredere este și care se simte totdeauna ea însași reprezentată într'însul.

Însă acest cap bisericesc, ridicat odată în scaun, are potrivit cu sfințenia pozițiunii sale, o putere discreționară, care covârșește totul în biserică: el, pus odată în scaun, stă mai presus de toți, și nu este lege croită de obștie, care să pună margini puterii lui, nu este organ în biserică constituită, care să-i poată prescrie ceva, nu este în biserică păstorită de dînsul nimeni, care să-l poată trage la răspundere. Singur Dumnezeu poate să-i ceară socoteală.

Și câtă vreme sîntem creștini — ce țin la taine, aceasta nici că poate să fie altfel.

Și dacă omul, căruia i s'a dat această putere covârșitoare, nu face de ea întrebuințarea cea bună?

Nu și-au pus legiuitorii și această întrebare?

Nu le era iertat să și-o pună?

Nu putem noi, creștinii de ori și ce rit, să presupunem, că poate să ajungă nevrednicia în fruntea bisericii. Ar fi o necredință, dacă am crede aceasta. Și chiar dacă am ajunge la timpuri de asemenea nenorocire, ar trebui să dîcem, că nu înțelegem bine, căci Dumnezeu a voit și bine voiesce Dumnezeu totdeauna. Chiar ceea ce ne pare rău, venind din voia lui, numai spre binele nostru poate fi, spre îndreptarea, spre întărirea noastră prin asprimea încercărilor părintesci.

Dacă însă necovârșită e puterea sacramentală dată capului bisericesc prin darul arhipăstoresc, e mărginită puterea lui omenească. Pe aceasta i-o crește legiuitorul, când cere să fie om de încredere al obștiei și să lucreze în unire cu dînsa, și pe aceasta o perde, când nu face întrebuințarea cea bună de dînsa. Aceasta nu o dîce legea, nu are nevoie să o dîcă, nici să o prescrie, căci urmează de sine. Ce mare, ce strălucit, ce puternic în lumea aceasta trebuie neapărat să devină un cap bisericesc, când el prin buna sa păstorire scie să și câștige devotamentul obștiei păstorite de dînsul? și ce mic, ce neînsemnat, ce nebăgat în seamă ajunge, când rămîne el singur cu puterea lui sacramentală.

De această isolațiune a voit să ferească metropolitul Andreiu pe ierarchia bisericească, încungiurându-o cu sinoade, și pe capul bisericii întemeiate de dînsul, cerînd ca el să fie eșit din congres și în unire cu congresul să lucreze.

Astfel li se dă credincioșilor ocaziune de a se lămuri asupra intențiunilor supremului lor păstor, astfel capul bisericesc poate să cunoască spiritul ce predominesce în obștie, să înlătore neînțelegerile, să câștige încrederea și să constate în vederea tuturor, că o are. Fiesce-care congres este o reîntărire a bisericii, și de câte-ori rostesc cuvîntul de închidere, Arhierul se simte mai tare în pozițiunea sa, mai cu autoritate, mai stăpîn în biserică.

E dar' firească încordarea, cu care se așteaptă întrunirea congresului bisericii române greco-orientale, putem să dîcem, în toate cercurile române, căci deși nu sîntem cu toții fii ai aceleiași biserici, sîntem membri ai aceluiași popor, cetățeni ai aceluiași stat, și aceeași mulțumire, cu care greco-orientalii vîd pe greco-catolici strînși cu iubire împregiurul capului lor, o simt și greco-catolicii, dacă le este dat să vadă pe capul bisericii greco-orientale purtat de iubirea credincioșilor sei.

O împregiurare în felul ei puțin serioasă, coincidența cu terminul hotărît pentru sîrbarea centenarului rîscoalei dela 1784, a făcut ca congresul să nu se poată întruni, după prescrierea statutului organic, în primele zile ale lunii Octomvrie. S'a întrunit însă consistorul metropolitan, a pregătit, precum se dîce, tot ceea ce era de pregătit, și după informațiunile noastre, congresul se va întruni la 24 a lunii curente, adică preste de ceze zile.

Ce-i drept, nu scim, dacă convocarea s'a făcut ori nu.

Ne este foarte penibil, că trebuie să o mărturisim aceasta, dar' silințele ce ni-am dat spre a câștiga informațiuni positive, au rămas fără succes: numai atât am putut afla, că în consistor s'a anunțat într'unirea pe ziua de 24 Noembrie st. n.

Dacă dar' convocarea nu s'a făcut încă, ea de sigur că se va face în zilele acestea.

Revistă politică.

Sibiu, 2 Noembrie st. v.

La ordinea zilei, cel puțin în presa maghiară, e **Episcopul Strossmayer**. Era ușor de prevădut din capul locului, că venirea marelui patriot croat în capitala Croației are și un scop eminent politic, care, se înțelege, nici decum nu poate fi plăcut domnilor din Budapesta, fie acestia guvernamentali, fie opoziționali. Eacă bunăoară ce i-se scrie în privința aceasta din Agram lui „Pesti Napló“: „Palatul baronului Vraniczany va fi încă două zile locul de convenire al ambelor opozițiuni. Rolul conducător l'a primit avocatul din Fiume și deputatul Dr. Barcici, deoarece Antonie Starcevic a refuzat hotărît să convină cu Strossmayer, și ori ce încercare de a pune la cale o învoire el a respins-o cu

cuvintele: „Ei se vină după noi și se se alătore partidului nostru, ori se rămînă, unde le place“. La un prînz dat de Vraniczany, Barcici a vorbit pentru Starcevicieni, pecînd Dr. Marcovici, Dr. Mazzura și Dr. Zahar au fost oratorii partidului lui Strossmayer. Altcum n'a fost vorba de stabilirea programului viitor, ci de facerea cu puțință a unei aproprieri sociale. S'au învoit însă în privirea cuvîntării, pe care episcopul a ținut-o în ședința festivă a Academiei față cu 2000 ascultători. În acea parte a cuvîntării, în care Strossmayer a cercat să pareze imputarea iloyalității, el s'a și identificat cu desvîrșire cu partidul Starcevician. Episcopul a imputat guvernului, că restrînge libertatea presei și se îndreaptă direct împotriva șefului de secție Voncina, a cărui procedere în contra rectorului Lovcovici și în contra studenților relegați dînsul o blamă; mai departe dînsul pretinse autonomie nelimitată pentru universitate. Adevărat că mulțumî guvernului pentru spriginul dat Academiei, dar' se excusă formal, că a făcut-o aceasta, accentuînd, că fiind episcop scie, că Dumnezeu a pus guvernele și noi oamenii trebuie să le ascultăm. Dar' guvernele să bage de seamă, ca puterea lor ce vine dela Dumnezeu, să o întrebuințeze spre binele poporului. Strossmayer se provocă apoi la meritele sale mari, amintînd ce daruri a făcut... Dînsul se plînese asupra ingratitudinii unor bărbați, că rora le-a făcut bine și pe cari i-a spriginit și politicesce. Cu aceasta a făcut aluziune la președintele dietei Hrvat și la contele Ladislau Peiacevici. Cu toate că cuvîntarea a făcut o impresie foarte insuflețitoare, totuși ni s'a impus părerea, că stăm în fața unei mărmi politice cădute. Un cadavru îl poți galvaniza, nu-l poți însă trezi la viața nouă. Partidul lui Strossmayer n'are teren, n'are viitor și partizanii lui nu pot face alta, decît a se alătura sau partidului Starcevician, sau partidului național. Conducătorii lor s'au hotărît pentru cel dintîiu, dar' anevoie le vor urma toți partizanii, ceea-ce altcum se va vedea cu ocaziunea discuțiunilor dietale, care se vor reîncepe în vreo cinci săptămîni. Tot cam în chipul acesta se mîngăie „Nemzet“: Episcopul Strossmayer negociază în Agram cu diferitele opozițiuni, pentru a pune în picioare o opoziție constituțională unitară, ce ar avî problema de a nutri ura în contra Ungariei și a legăturii cu aceasta. Sîrbarea inaugurării Academiei e numai un pretext. Nouă mai bine ne place, că Strossmayer pășese pe față. Sîntem pe deplin convinși că Strossmayer și-a greșit socoteala cu desvîrșire. Aspirațiunile ambelor fracțiuni ale opoziției croate sînt cu totul isolate; de altă parte raporturile interne ale naționalităților sînt nefavorabile unei opozițiuni constituționale unitare. Partidul național în sfîrșit e mai loial, mai chibzuit și mai unit ca până acuma. El dimpreună cu Sîrbii vor protesta în contra ori cărei combateri a bazei constituționale. Chiar din aceste șiruri, atât de nefavorabile, episcopului Strossmayer și nisuiței sale, rezultă cu posibila evidență marea temere, ce o au cercurile hotărîtoare din Budapesta față cu cele ce se petrec în capitala Croației. Ce mîngăiere mai poate aduce și eventualitatea, că partidul lui Strossmayer ca atare, n'are teren și viitor, ci — se va perde în partidul Starcevician?! Cu atât mai rău pentru „basa constituțională“.

Pesimismul guvernului străbate deja într'un comunicat al oficioasei „Pol Cor.“, care spune, că Banul nu se opune trimiterii unei deputațiuni regnicolare spre complanarea plînsurilor croate împotriva Ungariei, „deși nu se pot aștepta nescai rezultate însemnate.“ Ei bine, nici chiar cu partidul național, care „e mai loial, mai chibzuit și mai unit ca până acuma“, nu merge?!

Între scirile din străinătate cea mai importantă și senzațională este aceea despre **nimicirea generalului Gordon** în Chartum. Ieri deja ni s'a comunicat o informațiune din „Norddeutsche allgemeine Zeitung“, după care generalul englez a fost prins de Mahdi, și partea cea mai mare a garnisoanei din Chartum a fost ucisă. Dacă această scire se adevărește, precum e de presupus, apoi situația Englierei în general și a cabinetului Gladstone în deosebi va deveni tare nefavorabilă, după-ce ministrul-president englez tomai acum a repurtat un succes însemnat în **cestiunea bilului de reformă**. Guvernul englez a avut adică o majoritate de 150 voturi, ce se explică prin alăturarea în momentul din urmă a partidului „Home-Ruler“. Se crede, că Gladstone a făcut lui Parnell cu prilegiul acesta concesiuni nouă. Succesul bilului de reformă se poate ține acuma ca asigurat. Acuma bilul ajunge a doua oară în casa lordilor și toată Engliera așteaptă cu încordare răspunsul camerei Pairilor la noul vot întărit al casei comunelor. Conducătorii casei lordilor, cu deosebire lordul Salisbury și partizanii sei par a nu fi încă aplecați de a recede dela opoziție, există însă un curent puternic între Pairii moderați în sensul unei înțelegeri cu guvernul. Nisuițele aceste au într'adevăr șanse considerabile, de vreme-ce obiectul neînțelegerii se desvîrșire caracterul seu principal referîndu-se mai cu samă la aceea dacă regulamentul electoral, respective bilul ce regulează împărțirea cercurilor electorale, să ajungă la discuție deodată cu reforma electorală sau după ea. Ministrul Hartington a arătat în una din cuvîntările sale, ce a ținut-o în luna trecută că asupra acestei teme este cu puțință o înțelegere, care pe nici una dintre părțile litigante n'ar sil-o la o capitulație formală. Pe basa aceasta se va și face un compromis, terminîndu-se astfel o crîsă constituțională, care pentru casa lordilor drept instituție ușor ar fi putut deveni primejdioasă.

Lupta comunei Cohalm pentru regularea relațiilor agrare.

(Urmare)

Cohalm, Noembrie.

„Alcătuitorii statutului nimicit prin acest de-cis ministerial, au urmărit un scop întreit. Mai înainte au voit să facă pămîntul comunal mai folositor pentru casa comunală, de cum a fost până atunci. Pretențiile față de aceasta creșeau din an în an. Confesiunile reprezentate în comună, și mai cu seamă cea greco-orientală, care voia să clădească, resp. să cumpere un local de școală, ceea ce l'a și succes cu ajutorul primit din casa alodială, precum și confesiunea gr.-cat. petiționau mai în tot anul pentru ajutorarea școlilor lor din mijloace comunale. Corpul reprezentativ era gata de a le da ajutor; dar de unde? Mai veni necesitatea iluminării stradelor. Spre acest scop earăși trebuiau bani. În piața Cohalmului nostru atât de lipsit de apă trebuia un apaduct.

Necesitatea aceasta nu se putea combate; dar aducerea apei costa bani. Se mai adaugă segregarea părților turzumului și cu aceasta plata sumei de rescumpărare pentru partea Cohalmului. Sumușoara nu se urca nici mai puțin nici mai puțin, decât la 16,000 fl. Acum trebuia legat malul Oltului. Pentru a pute face aceasta mai întâiu a trebuit să se cumpere dela comuna Hoghiz o parte de teritor. Prețul cumpărării și cheltuielile legatului se urcară la mai multe mii de floreni. Toate acestea și încă multe altele trebuiau procurate de undeva. Pe lângă aceasta statul și pentru pământul comunal își pretindea mereu dările, fără a întreba, dacă acesta aducea sau n'aducea nici un venit casei comunale. Este deci oare lucru de mirare, și fost-a nedrept, că s'a decis, s'a făcut încercarea de a se acoperi necesitățile mereu crescânde ale comunei din produsul averii comunale, și mărirea acestui produs cu respectarea referințelor existente și într'un mod cât se poate de ușor pentru individ, decât să se iee refugiu la arunc asupra locuitorilor comunei? S'a creat deci statutul agrar introducându-se taxe de pășunat.

„Al doilea scop, ce trebuia ajuns prin acest statut, a fost delăturarea unui drept devenit istoric, dar tare simțit față de acei proprietari de pământ, cari ca industriași și funcționari nu țineau sau țineau foarte puține vite. Posesia lor era supusă, ca ori care alta, ogorului și pășunatului. Ei trebuiau să renunțe în fiecare an la o parte a produsului posesiei lor în favorul altora și de multe ori al unor astfel de oameni, cari n'aveau de loc sau mai de loc posesie rurală, și nu plăteau dare, dar țineau vite. Trebuiau pe lângă aceasta să sufere dauna ce se măria prin pășunea parțială și alte prevaricațiuni ce însoțesc totdeauna pășunatul. De aceea s'a stabilit dreptul de pășunat al fiecărui cetățean după raportul posesiunii și dărilor sale. Voind deci cineva a scoate mai multe vite la pășune, decât avea drept, putea cumpăra dreptul dela un concetățean, care nu-l folosea de loc, sau nu-l folosea întreg. Despăgubirea era totdeauna minimală și adesea rămânea neplătită. Totuși însă era o răfuială! — Ministerul prin decisiul seu din 3 Octombrie 1883 a șters-o de pe lume.

„Al treilea scop al îngropatului statut era promovarea cultului vitelor. Spre a nu flămânzi și tînji vitele prin crescerea numărului lor peste măsură, s'a mărginit numărul după cum s'a aflat de cuviință. Se înțelege că aceasta era în interesul economilor de vite. Urmările au dovedit, că calea apucată era cea adevărată. Nicăiri prin împregiur nu se afla în timpul din urmă atâtea vite mai cu seamă cornute, așa frumoase și cu preț, ca în Cohalm. Tot urmările — mulțumită decisiului ministerial — vor dovedi cum vor fi în viitor în urma volniciei, ce domnesce earăși aci.

„Însemnătatea regulării prin statut a referințelor agrare în Cohalm, o poate vedea ori-ce om nepreocupat din cele sus țise, și ori-cine își poate explica, că reprezentanța comunală îndată ce i s'a înmănat sus arătutul decisi ministerial, a făcut încercarea de-a dobândi retragerea acestei hotăriri, făcând înalt. minister de interne o reprezentățiune, ce explica relațiunile faptice. Resultatul acestui pas se ilustrează în următorul, al doilea decisi ministerial în cestiunea aceasta:

„Cancelaria ministerului ung. de interne.

Nr. 8631

VI

„Cătră oficiul comitatului Têrnavei-mari în Sighișoara.

„În urma raportului vice-comitelui din 2 Februarie a. c. nr. 943, prin care 'mi-se așterne cererea resp. raportul explicativ al orașului Cohalm, pentru schimbarea dispozițiunii mele din anul trecut nr. 57654 și menținerea în vigoare a statutului de poliție campestră, resp. statut-agrar, răspund oficiului comitatens, că dispozițiunea sus-numită fără nici un motiv din parte-mi, având în vedere, că numitul statut cuprinde parte stipulațiuni contrare legii, parte de acele ce taie adânc în dreptul privat, apoi având în vedere, că comuna în sensul §-lui 22 art. leg. XVIII din 1871, nu pot lua măsuri ce ating dreptul privat al locuitorilor; o mențin administrativ și de aci înainte și mai observ. că hotărârile asupra folosirii pământului privat le va face majoritatea posesorilor de pământ în raport cu posesiunea lor. Despre aceasta înscințez oficiul comitatens, pentru a se orienta și retrimite acelușe alăturat la raportul vice-comitelui.

Budapesta, 21 Februarie 1884.

Iosif Pronay m. p.,
secretar de stat.“

Ce e de făcut? Primăvara sosi; timpul zoria. Hotărârea modului de a pasce pământul privat s'a lăsat proprietarilor de pământ, strict după instrucțiunile ministerului. Acestia ținură conferențe, aduseră propuneri, cari în fine se votară. Dar lucrul a rămas aci. Regularea intenționată nu s'a făcut. Nu se scie cine are drept și cine n'are. Comasația va înlătura confuziunea. Ea a deschis ochii multor dubitatori, deci a fost bună. Dar cum va rămâne cu pășutul pământului comunal? Primul decisi ministerial amintise §§. 22 și 107 art. XVIII din 1871, al doilea numai §. 22 al aceleiași legi. Acest paragraf descrie referențele comunale și țice la punct c) (comuna) „dispune de averea comunală“, §. 34 al aceleiași legi, țice mai departe: „comuna își exercitează dreptul de administrare autonomă prin corpul ei reprezentativ“. Acestea sînt lucruri cunoscute și corpul reprezentativ al Cohalmului își atribuie din acestea pe baza îndrumării exprese a ambelor decisiuni ministeriale la §. 22, dreptul de a hotărî asupra regulării pășunatului pe pământul comunal și asupra utilizării acestei pășuni în folosul lipsitei case comunale, — creșdend că ministerului 'i-a atribuit, acest drept și în cazul de față numai acest drept, deoarece arătându-i cauzele, în care poate aduce o hotărîre, 'i-a interzis tot atât de categoric regularea pășunatului pe pământ privat. Fiind aceste decisiuni ministeriale în legătură cu legea, nu se poate admite o altă interpretațiune. Dreptul de folosință al locuitorilor comunei asupra pământului comunal, de care vorbea primul decisi în punctul 2 a fost lăsat la o parte. Acest drept, pe care-l aveau singuraticii cetățeni, ca cetățeni, dar nu ca persoane private, nu 'l-a combătut nimeni. Despre măsura și exercitarea acestuia, în casuri concrete a hotărît până acuma însă totdeauna corpul reprezentativ ca reprezentantul întregii comune. Chiar praxa existentă atribuia corpului reprezentativ regularea cestiunii. Astfel d. e. în privința ghindăritului totdeauna

a hotărît corpul reprezentativ. El a decis câți rîmători să se îngrășe, și ce taxă să se plătească de fie-care cetățean în casa alodială, măsurând astfel dreptul de folosință condiționat al fie-cărui cetățean, despre a cărui existență nu încăpea nici o discuțiune. Nici nu este altfel cu puțință, fără a se vătămă un cetățean prin altul în dreptul seu, sau fără ca pământul comunal să se folosească și exploateze numai de unii, după cum se face mai mult sau mai puțin la noi, pe când ceilalți împreună cu casa alodială trebuie să se uite la ei! Corpul reprezentativ al Cohalmului calculă suma aproximativă a vitelor ce se puteau nutri pe pământul comunal, hotărî apoi, observând în mod scrupulos paragraful 105 și 106 art. de lege XVIII din 1871, câte vite cad pre singuraticii cetățeni și fixă taxa ce trebuia plătită de fie-care vită în casa comunală. Economii de vite români nu s'au mulțumit și recurară contra acestui decisi la municipiu. Congregațiunea comitatensă respinse însă în ședința sa din 28 Maiu a. c. recursul și întări hotărârea corpului reprezentativ al Cohalmului. Trebu deci earăși căutat ajutor la minister. Funcționarul comitatens Dimitrie Perța recură hotărârea comitatensă și înaltul minister decise:

Nr. 44624

VI

Cătră oficiul comitatens al Tîrnavei mari în Sighișoara.

Contra hotărîrii congregațiunii comitatense luate în ședința ei ordinară din 27 Maiu a. c. sub Nr. 115—196, prin care se aprobă hotărîrea corpului reprezentativ al Cohalmului din 24 Martie a. c. Nr. 26, relativ la regularea pășunatului în orașul Cohalm, a recurat membrul congregațiunii comitatense Dimitrie Perța, și examinându-se această cestiune, statutul aprobat se declară de nevalid, deoarece corpul reprezentativ n'are drept să reguleze dreptul de pășune al locuitorilor; căci întru cât interesații nu se pot înțelege, va hotărî tribunalul. Despre aceasta se înscințează oficiul comitatens reînapoindu-i-se acelușe alăturat pre lângă raportul vice-comitelui din 25 Iulie a. c. Nr. 6115.

Budapesta, 28 Iulie 1884.

La însărcinarea ministerului
George Lukács m. p.,
consilier ministerial.

După cum se vede, autorul acestui decisi ministerial 'și-a făcut cestiunea de tot ușoară. Aceasta se pare că ar suna: „Nu voim!“ El își presupuse că corpul reprezentanței ar fi voit să reguleze pășunatul în opidul Cohalm, și pentru că corpul reprezentativ n'ar fi chemat să reguleze dreptul de pășune al locuitorilor, nimicese pur și simplu hotărîrea luată de acesta, și întărită de congregațiunea comitatensă. Presupunerea se ia de fapt și motivul de axiom; nu se referă la nici o lege. Nu s'a amintit de astă-dată nici §. 22 nici §. 107 art. de lege XVIII din 1871. Oare de ce? Cred că numai de aceea că numitul decisi în acest cas concret nu se putea baza nici decum pe numitele paragrafe ale legii. Fi-vor poate altele care-l pot justifica, nu sciu. Corpul reprezentativ al Cohalmului, după cum am amintit deja, n'a voit să reguleze în genere pășunatul în opidul Cohalm, de unde pîrce decisiul ministerial; nici nu 'și-a atribuit dreptul de a hotărî în cestiuni de drept privat, care ar fi putut

exista între comună și membrii ei, despre cari vorbesce între altele § 107 art. leg. XVIII din 1871, dar' nici nu putea face așa ceva deoarece-nici un singur membru al comunei noastre nu posedă un drept privat asupra pământului comunal! Se pare, că aceasta a recunoscut-o și congregațiunea comitetului Têrnavei-mari și de aceea a dat hotărîrii corpului reprezentativ aprobațiunea sdrobotită în mod atât de scurt și precis de înaltul minister. De altmîntrelea, dacă sînt bine informat, chiar și domnii dela tribunalul reg. din Elisabetopole sînt de aceeași părere. Ei ar fi dat unei deputațiuni trimise acolo de corpul reprezentativ rezoluțiunea, că tribunalul nu se poate amesteca în această cestiune. — Ce e deci de făcut? . . .

Sînt reprezentanțele comunale, ca organe instituite de întreaga comună pentru regularea cestiunilor și administrarea averii comunale, în drept de a dispune în mod legal de această avere, și sînt ele în drept ca în exercitarea acestui drept să stabilească și ridice în folosul casei alodiale taxe pentru vitele locuitorilor ce pasce pe pământul comunal? Și în fine mai adaug: sînt ele în drept de a fixa numărul vitelor ce pot pasce pe pământul comunal? . . .

Atîta după „Tageblatt“.
(Va urma.)

Cronică.

Proiectul de lege pentru mine conține 245 de secțiuni în 17 articli. Proiectul va fi pertractat în a doua cetire la începutul lui Decembrie a. c. de cătră o comisiune de oameni specialiști.

Restanțe de dare. În ședința din l. c. a comisiunii administrative a comitatului Turda-Arieș, inspectorul de dare a constatat, că restanțele de contribuțiune ale acestui comitat sînt 292.978 fl. 48 cr., ear restul neincassat al taxelor pentru eliberare dela miliție 52.703 fl. 32 cr.

Restanțele de contribuțiune de toate speciile ale comitatului Sibiu, conform raportului inspectorului de dare, se urcă la suma de 391.336 fl.

Asupra dispozițiilor necesare contra holerei va ține comisiunea țerei în Budapesta o consultare la 14 n. l. c. Ministrul de interne a aflat de lipsă a convoca această ședință în vederea epidemiei de cholera, ce a început a bântui Franța și cu deosebire Parisul.

Stările din capitala Ungariei. În una din nopțile trecute organele poliției au făcut cercetare prin toate casele publice din Budapesta. Relativ la aceasta „Neues Pester Jurnal“ comunică următoarele:

„Se crede că toată acțiunea s'a pornit cu scopul de a descoperi purtarea scandalosă a secțiunii polițenesci pentru prostituțiune, în modul controlării asupra posesoarelor caselor de prostituțiune. Se vorbesce publice, că această cercetare a dovedit ca adevărate prepusurile asupra poliției, căci întru adevăr că poliția a primit bani dela proprietarii caselor acestora pentru a trece cu vederea abuzurile săvîrșite de acestia. Cea dintâiu și mai de căpetenie remunerare a intrat în buzunarele șefului de poliție; a doua mai mică au primit-o organele căpitanului districtual, ear' a treia referentul și comisarii secțiunii polițenesci pentru prostituțiune. Ceea ce au primit „organele mai mici“ precum constablierii, agenții, persoanele încredute poliției etc., se trece în rubrica extraordinariului.“

Foița „Tribunei“.

Jucării și jocuri de copii.

adunate

de P. Ispirescu,
culegător tipograf.

A. JOCURI.

I. Sfirîtoarea.

Se iau două nuci. Una dintr'însele se străpunge din burtă în burtă sfredelind-o cu briceagul. Se lucrează cu băgare de seamă și ușurel, ca să nu se crepe. Se scoate tot miezul dintr'înșă, ca să rămână seacă. Apoi i se mai dă o gaură, tot sfredelind, alături cu împreunătura găoacelor și în rînd cu celelalte găuri.

După-ce una din nuci s'a pregătit astfel, se ia un bețișor cam de 5—6 centimetri, potrivit de gros, cât să între prin găurile dela nucă; și se ascute la un vîrf în lat. La mijlocul acestui bețișor se leagă căpătăiul dela o ață ca de 10 centimetri de lungă, și se bagă bețișorul prin ambele găuri ce au străbătut nucă din burtă în burtă.

În capătul de sus al bețișorului se înfige

a doua nucă cu creasta. Și scoțdend căpătăiul ațșoarei prin gaura de alături, se leagă o opritoare, ca să nu scape acest căpătăiu.

Acum sfirîtoarea este gata. Cu două degete dela mîna stîngă, adevă cu degetul cel mare și cu arătătorul, se ține nucă cea găurită de ambele capete, cu gaura de alături spre mîna dreaptă.

Cu mîna dreaptă se întoarce bețișorul cât suferă ațșoara, adevă până vine opritoarea lângă gaura lăturașă. De această opritoare trage rîpede cam smăcit, și îndată slăbesc ațșoara. Bețișorul cu nucă în cap se învîrtesce, desrîducindu-se ațșoara, și greutatea nucii din cap îl face să se învîrtească până-ce se rîsucesc ața earăși împregiurul lui, în chip împotrivor.

Tot astfel se trage de opritoare, de câte ori vrea băiatul, care se joacă cu sfirîtoarea, și de atâtea ori se învîrtească și bețișorul cel cu nucă în cap.

Aceasta este jucărie de iarnă.

II. Bizîtoarea.

Se ia găoacea dela o nucă, adevă jumătate de nucă, și i se scoate miezul, ear' în locul lui se pune o petricică.

Se ia apoi o bucată de hîrtie, cât să cuprîndă jumătatea de nucă și să se mai și rămână. Drept în mijlocul acestei hîrtii se fac două găurile cu sula ori cu un ac aproape una de alta, și se petrece un fir de pîr din coada calului cu ambele căpătăie încât o gaură se înoadă de cealaltă parte a hîrtiei.

Pe fața nucii, din care s'a scos miezul și s'a pus o petricică, se pune mijlocul hîrtiei cu găurile și firul de pîr de cal, adevă cu partea unde este nodul, ear' marginile hîrtiei se împreună sub coaja de nucă și se rîsucesc, încât nucă rămâne închisă.

Acum se ia un bețișor cam de 15—20 centimetri de lung, și se crestează la un căpătăiu ca o codărisece de bicu.

Apoi firul de pîr se acată de bețișor, ca și bicu de codărisece; eară nucă înfășurată în hîrtie atîrnă la vale. La locul unde s'a acătat firul de pîr de bețișor, se udă nițel, și țind bețișorul în mîna dreaptă, și învîrtindu-l ușurel, astfel ca nucă să descrie un cerc, biză ce o goangă.

Petricica din nucă face ca să stee firul întins, eară găunoșitura dă rîsunet scârțitului ce

face firul udat pe bețișorul, împregiurul căruia se învîrtesce.

Aceasta este bizîtoarea. Ea este jucărie de iarnă.

III. Morișca.

Se ia o bucată de spetează mai scurtă decât o schioapă, (cam 10 centimetri) de lungă și mai îngustă decât un deget, (cam 1½ centimetru). La ambele capete ale acestei speteze, se lipesc câte o bucată de hîrtie tăiată în formă pătrată lată și lungă cam de 4 centimetri și mai puțin; însă aședate așa, ca una să se fie cu marginea în sus, alta cu marginea în jos. La mijloc speteaza se străpunge cu o sulă, făcându-i-se o gaură mică, și i se pune un ac cu gămalie.

Acum se ia o nuia aproape de un cot de lungă, se caută să fie nuiaua de dud, fiindcă miezul ei este mai moale. Se înfige acul în vîrful nuielei, în miezul bețișului și eată morișca gata.

Copilul ține de celalalt capăt al nuielei și mergend asupra vîntului, morișca se învîrtesce. Când vîntul suffă mai tare, copilul stă locului.

Aceasta este jucărie de toamnă.

Aceeași stare se dăce, că domnesce și în localurile de noapte, salele de joc și locurile de petrecere; cafenelele, unde cântă muzica după terminul prefript, și în care prelungă toată interdicerea legii trăiau sub titlu de „chelnerițe“ o ceată de muieri stricate și servitoare, după cum spune faima, formau un isvor constant de percepțiuni din partea poliției.

„Hej, Slovane!“ În a. 1834 a scris Ian Colar — mai târziu preot în Chisno (comitatul Gömör) o poezie de trei strofe. Poezia porta titlu „Hej, Slovane!“ (Sus Slavilor!) Poezia s'a lăsat răpede printre toți Slavii, așa încât mai în urmă, această poezie a ajuns a fi un imn național slav. În zilele aceste au s'arbat Slavii, Cehii, Polonii, Croații și Rutenii, în mai multe localități iubileul de 50 ani al aparițiunii acestei poezii, astfel în Turóc-Szt-Márton, Praga, Pilsen, Brünn, Cracovia, Leopole, Agram și în alte locuri. S'au trimis din mai multe părți și deputațiuni la Chisno, unde se află autorul versului, cu daruri, între care de însemnat e darul trimis de națiunea cehică, consistător din 300 ducăți ca un onor ulterior. Autorului i s'au adresat și o mulțime de depeșe de gratulare, de către „clubul cehic“, dela jurnalele „Pokrok“ și „Narodny Listy“, de către redacțiunea ziarului din Leopole „Slavo“ și o mulțime altele.

Duelul în delegațiunea austriacă. În ședinta dela 12 l. c. n. a delegațiunii austriace s'a desbătut asupra ducelui și cu deosebire asupra duelului militar. Delegatul Greuter a reprobat duelul, ear' ministrul de război l-a luat în apărare și a aprobat procedura, conform căreia ofițerului, care nu primesce duelul, își perde rangul.

Cestiuni scolare.

Reflexiuni la cele scrise și publicate de domnul Vasile Petri în foaia sa: „Școala practică“ despre învățătorii de pe „Valea Rocnei“ în general, și despre cei dela școala normală din Năsăud în special.

A trecut un an de zile de când dl. V. Petri, referentul scolar din cercul Rocnei și redactorul „Școlii practice“ din Năsăud se ocupă în foaia sa în special cu învățătorii și școlile din acest ținut. În un tractat intitulat: „După examenele de vară“ dl Petri expune neajunsurile didactice aflate de domnia sa la școlile noastre. În capitolul, care tractează despre proporțiunea dintre studii, dăce dl Petri, că pe aci ar fi o „anarchie în toată forma“, și că nici cu 50% dintre învățătorii nu ar pute fi dlui mulțumit, și nici nu poate spera, că răul se va vindeca în curând, deoarece inspecțiunea scolară nu este pretutindenea la înălțimea misiunii sale. În acest vestmânt prezintă „Școala practică“ școlile noastre publicului seu cetitor, așa vorbește dl Petri despre învățătorii în general. Specializarea află de bine apoi dl Petri a o începe chiar dela școala normală din Năsăud. Crezând poate, că discreditarea învățătorilor și a organelor scolastice, a inspecțiunii, în general i-a succes, înaintează cu un pas, și poate ca un argument la ceea dăce în general, vine la persoane, timbrând pe unul și pe altul ca necunosător și neimplinitor de datorițele sale.

Starea adevărată a lucrului însă nu este așa, de aceea venim a te ruga d-le Redactor, ca să binovoiesci a publica în prețuita foaie „Tribuna“ reflexiunile noastre la cele publicate de dl Petri, atât față de toți învățătorii și inspecțiune în general, cât și față de noi cei dela școala normală din Năsăud în special. Vom începe cu a doua.

În nr. 5 dela 1 August 1884 a „Școlii practice“ ne spune dl Petri, că asistând la unele examene dela școlile din Năsăud, se simte îndemnat a face asupra lor o mică dare de seamă. Raportează apoi despre examenele din toate clasele școlii normale și din câteva clase dela gimnasiu. În cât este de exact raportul dlui Petri față de gimnasiu, vor fi sciind dd. profesorii respectivi; față de școala normală raportul dlui Petri este o clasificare formală, și încă o clasificare precă de superficială, pe atât de falsă, tendențioasă. În clasificarea sa dl Petri pe unii ne laudă, pe alții ne hulesce, în alte locuri face observări de înțeles dubiu, în alte locuri tace fără a dăce bine sau rău, după cum adecă îi vine la socoteală. Cunoscut este, că cu câtă precauțiune trebuie să procedă învățătorul, când are de a clasifica chiar pe elevii sei, cu cari se ocupă întreg anul scolar, de câtă scrutare are aci lipsă, dacă voiesce a-și face conștiință din datorița sa. Nimica mai greu decât aceasta! Pentru dl Petri, care vine a clasifica nu numai pe scolari, ci cu deosebire pe învățătorii, această

afacere se vede a fi foarte ușoară. Dlui se vede, că n'are lipsă a scruta mai de aproape, își ia de cinosură a pândi după un răspuns bun ori rău, după o întrebare potrivită ori nepotrivită, și apoi precum e persoana examinătoare, grată sau ingrată, își formează părerea și pune nota de progres. Pe această cale e ușor a da: foarte mulțumitor, foarte bine, bine, rău etc.

Dacă un om tinăr în zelul seu de a deveni și el scriitor la jurnale ar tracta o cestiune ca aceasta astfel, treacă-ducă-se; când însă un Petri, referent scolaric, redactorul unei foi de specialitate, individ, ce are pretensiunea de a trece de autoritate pedagogică nu numai în ținutul nostru, ci la Români preste tot, — vine și cu atâta ușurință tereșce înaintea tribunalului opiniunii publice pre unul și pre altul, despre care chiar dînsul numai mai ieri-alaltăieri se exprima în termeni foarte măgulitori, el este condamnat în măsura aceea, în carea abusează de poziția sa avândă sau pretinsă, încercând a seduce opiniunea publică.

Departa de a susține, că doară învățătorii dela școala normală din Năsăud sînt infalibili, că doară lor nu li s'ar întempla ca în cursul anului sau chiar pe la examene să treacă ceva cu vederea, să pună vre-o întrebare necorespunzătoare; sau că doară scolarii dela această școală sînt în stare a da răspuns la toate întrebările, ce li se pun. Cei ce se ocupă cu instrucțiunea în praxă știu, că se întemplă uneori de chiar prin gimnasiu în clase înalte dai de scolari, ce nu sînt în stare câte odată a da răspunsurile așteptate tocmai din materii, ce li s'au propus începând din normă prin toate clasele.

Astfel de casuri există ori și unde; dar' apoi crede d-l Petri, că din fiecare minușitate este a se făuri armă spre a lovi pe învățătorii chiar pe calea publicității?

Crede d-l Petri, că prin aceea că va mânji pre unii învățătorii, cari au stat și stau în bun renume atât la învățătorime, cât și la public preste tot, propagă cauza învățământului?

Crede d-lui, că noi învățătorii servim dela 22—25 de ani, cari ne cunoașcem bine și din cursul semestrului, cari scim, ce poate și ce prestează fiecare, și cari am fost de față la examene din început până în fine, nu sîntem în stare a judeca rezultatele bune ori rele ale unui examen?

Crede d-lui, că noi nu-l cunoașcem, că nu scim, unde „dă“ și unde ar voi „se crepe“?

Crede d-lui, că va afla în sîmul corporațiunii învățătoresci dela această școală un singur individ, care se ambiționeze de laudele d-sale, când vede, că colegul seu, care asemenea i-a dat toată nisuița, și a și produs asemenea rezultate ca și dînsul, e tras în tină cu scop reuțacios?

Este mare presumpțiune a presupune atâtă slăbiciune despre noi!

În scrierile sale d-l Petri adeseori a sbiciuit în termeni necruțători o greșală aflată sau cugetată în un loc sau altul; adeseori a îndrumat pe învățătorii la datorițele, ce au cătră statul lor, cătră organele scolastice, ba chiar cătră persoanele de rang și influență. Nu scim, dacă s'a cugetat vre-o dată d-l Petri și la aceea, că mănecând chiar numai din principiu: „omenia omenie așteaptă“, chiar și organele scolastice și cu deosebire acele persoane de rang și de influență, încă vor fi având oare-cari datorițe cătră învățătorii. Experiența ne-a arătat, că chiar d-l Petri cam nesocotesce acestea datorițe, deoarece vom atinge în reflexiunile noastre și unele din acelea. (Va urma.)

Economie politică.

Bancele populare rusești.

Reproducem tot după „Pester Lloyd“ și al doile articol despre activitatea bancelor populare rusești:

Dela începutul funcționării „Bancei populare“, — al cărei comptoar se află în localitățile ministerului de finanțe din Petersburg, — și până la 10 Octomvrie a. c. s'au terminat din partea acestei bance 942 afaceri de împrumut. Între aceste se află 55 cercuri de împrumut din partea țărenilor în suma de 889.441 ruble, care au fost respinse din partea consiliului de bancă, 34 cereri în suma de 605.590 ruble, care s'au încuviințat dar' nu s'au efectuat din alte motive, așa încât ca efectiv rămân 855 afaceri de împrumut cu o sumă de 10,580.209 ruble, contractate cu 264 comune țărești, 466 reuniuni și 125 țe-

reni singuratici. Acești debitori compun la oaltă 35.739 case sau familii cu 108.421 persoane de sex bărbătesc. Împrumutătorii au cumpărat la oaltă 234.007 desjatine de pământ în preț de 12,498.990 ruble, din care sumă 10.580,209 ruble au fost coperite din împrumutul dela bancă, ear' restul de 1,918,780 ruble de cătră cumpărătorii însiși. Dintre cele 853 împrumuturi acordate s'au plătit de cătră bancă până în 1 Octomvrie în capul a 546 împrumuturi snma de 10.580,209 ruble, rămânând a se număra și restul. Afară de aceasta pe masa consiliului bancei mai sînt 200 cereri nouă, care reprezentă suma de 2,145.023 ruble. Din rezultatul de sus al operațiunilor în timp de 16 luni ale bancei se vede, că instituțiunea acesteia a fost o trebuință adînc simțită. Cele mai multe împrumuturi s'au acordat în guvernamentul Poltava, unde s'au cumpărat în total preste 36.507 desjatine de pământ pentru prețul de 3,384.008 ruble, și în guvernamentul Iecaterinoslav, unde s'au cumpărat 62.838 desjatine în preț de 2,978.113 ruble.

Lucru curios e că foarte puțini țereni singuratici s'au folosit de ocaziunea ce li se ofere prin banca numită, ceea ce dovedesce că țărenii rusești dispun de puțină conștiință de independență și nici nu simt trebuință de aceasta. Acești împrumutătorii sînt sau comune țărești existente, căroa pământul ce-l au, nu le ajunge pentru toți locuitorii și voiesc prin urmare să-și câștige pământ nou, pe care să-l împărțescă apoi earăși după numărul indivizilor bărbătesci între membrii comunei, cari îl lucră apoi conform ordinilor primarului comunal, sau sînt țerani ce formează reuniuni ori corporațiuni, și cumpără în comun un teritor întreg de pământ, pe care îl împart apoi între sine și formează astfel comune nouă lucrând pământul în modul expus mai sus. Bancele le vin apoi întru ajutor spriginind și chiar îndemnând a face astfel de cumpărături, deoarece în acest cas le e mai ușor a incasa solvirea de camete și amortisațiuni, avînd de a face numai cu comune ear' nu cu țereni singuratici. Negreșit că ar fi mai salutar lucru, dacă împrumuturile s'ar face de cătră țereni singuratici, căci în acest cas s'ar crea economia independentă. Astfel abia ajunge unei familii prin împărțire un teritor de 6 $\frac{1}{2}$ desjatine.

În guvernamentul rusec Saratov și Tauria au ajuns pe această cale în mîna țărenilor teritorii de pământ în extensiune și de câte 1000—2000 desjatine. Prețurile de desjatină se pot statori: în guvernamentul Poltava 127 ruble, în Kurks 122, în Covno 104, în Podolia 99, în Pensa 98, în Kiev 96, în Tambov 95, Rjason 93, în Cernigov, 64, Cherson 61, Tauria 51, Iecaterinoslav 47, Saratov 36, Volhinia 33, Smolensk 27, Tver 21, Mohilev 17.6 și în Ufa 17.3 ruble. Din aceste cifre statistice se explică cauza pentru care colonistii germani și austriaci se așează cu deosebire în guvernamentul Volhinia, deoarece clima și calitatea bună și efinătatea pământului favorizează colonizarea aci. Teritorul cumpărat aci de cătră țereni dă suma de 274 desjatine (aproape 300 de hectarii) pentru prețul mic de 9000 ruble.

Varietăți.

(Discurs funebru.) Un membru al institutului din Francia muri într'un mic orașel din provinciă.

La înmormântarea sa, primarul din localitate pronunță un discurs, care se începe astfel: „Domnilor, un om celebru a făcut orașului nostru onoarea de a înceta din viață în sîmul seu“.

(Un nou vas torpilor). Un vas torpilor de un chip cu totul nou a fost terminat la New-York după desemnurile profesorului J. H. Lock. El e construit de fer, lung de 9 metri, și nu costă decât 16 mii dolari (80 mii fr.). Construcțiunii s'ei i-au dat numele de Peacemaker (pacificator). Este un vas sub-marin cu aer comprimat mișcat prin electricitate.

Echipagiul se compune numai din doi oameni: căpitanul-pilot și electricianul-mecanic. Căpitanul, îmbrăcat cu un scafandru, are postul seu în urmă într'un fel de ladă, unde se află cărma și aparatul ce-i permit de a afunda vasul, substituind aerului apa în nisce rezervorie ad hoc, sau să dea ordine mecanicului, închis singur în camera unică.

Torpilele sînt independente de vas și numai remarcate de el. Ele sînt provădute cu un electro-magnet, ce le face la un moment dat aderent cu partea din urmă a chiurasei, sub care le pune torpilorul.

Profesorul Lock asigură că vasul seu sub-marin poate percurge 15 mile marine, fără a se urea la suprafață și a opera fără să fie presupus

sub partea din dărăt a unui vas, ce ar merge cu viteza de 10 noduri. El a numit vasul seu Peacemaker, pentru-că crede că va face imposibil răzbelul maritim. Este evident că, dacă invențiunea sa va deveni practică, marina de răzbel va dispără.

Posta ultimă.

Ilyefalva, 13 Noemvrie n. Până la 1 oară d. a. Tanárky a primit 580, ear' contele Zichy 114 voturi. Alegerea lui Tanárky se privesce ca sigură.

Budapesta, 13 Noemvrie n. „Neues Pester Journal“ raportează din Viena că între ministeriile austriace de justiție și de comerț se negociază pentru înființarea de colonii de deportați la țărmurile Africe. Aceste colonii se fie aduse în legătură cu factorii comerciale.

Representanța capitalei e tare atacată de cătră o parte a presei Budapestane pentru-că a hotărît ieri să steargă dispozițiunea din statutul pentru ospetării și cafelele, conform căreia se pot aplica numai astfel de chelneri care posedă limba maghiară.

Bucuresci, 13 Noemvrie n. Părechia regală a sosit aci primită fiind la gară de capii autorităților civile și militare, de preoți și reprezentanții comerțului. Regele și Regina au fost salutați cu entusiasm de cătră poporațiunea adunată la gară.

Paris, 13 Noemvrie n. Consiliul ministerial a primit în principiu scrutiniul pe liste. Ferry a comunicat depeșele, care anuncie că generalul englez Gordon a fost pușcat pe calea dela Chartum la Berber.

Camerele au respins primul articol din proiectul pentru vama pe vin.

Berlin, 13 Noemvrie n. Până acum e cunoscut rezultatul dela 44 balotagiuri, la care au fost aleși: 7 conservatori, 3 membri ai partidului din centru, 3 membri ai partidului imperiului, 6 liberali-naționali, 17 liberi cugetători, 8 democrați sociali, 2 membri ai partidului poporal și 1 Danez.

Paris, 13 Noemvrie n. „Agence Havas“ raportează din Tanger de dato 11 l. c. n.: Sultanul de Maroc a dat libertatea Algerienilor întemnițați. Trimisul francez stăruiesce cu energie la ajungerea unei satisfacțiuni pentru atentatele din urmă pentru care Sultanul nu mai poate declina responsabilitatea.

Berna, 13 Noemvrie n. Comisiunea pentru cholera a ordonat ca toate persoanele ce sosesc cu trenurile Parisiene să fie supuse unei vizități medicale, fiind constrînse a schimba trenul.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 14 Noemvrie n. Comisiunea financiară a casei deputaților a pertractat înainte de ameați budgetul ministerului de culte și instrucție. La titlul „institute de învățământ“ ministrul Trefort declară, că ține necondiționat de lipsă din punct de vedere cultural înființarea unei a treia universități.

Conservarea dinților și scutirea lor în contra relelor și boalelor multe, la care ei înaintea tuturor celorlalte părți ale trupului sînt expuși, ar trebui să fie cu drept obiectul celei mai mari atențiuni și îngrijiri. Durere însă la generațiunea noastră tocmai dinții și părți de ale gurii adeseori nu se află în starea normală de tărăie și de sănătate, pe care le admirăm la popoarele naturale, pe care le învidiăm pentru aca. Am merge prea departe, dacă am discuta mai de aproape cauzele variate ale acestor boale de dinți și de gură, deoarece șirurile aceste au numai scopul de a îndrepta la un preservativ, ce după experiențe multe e apt, a împedece boalele numite și a da gurii și organelor sale freschetă și sănătate. De ani încoace adecă **Apă Anatherină de gură** a medicului-dentist c. r. de curte a d-lui **Dr. I. G. Popp** în Viena, oraș, Bognergasse Nr. 2, a dovedit prin efectele sale, că este chiar și pentru cele mai gîngase părți ale gurii un mijloc peacă de nesticăcios pe atât de efectiv, de a le scăpa de stări bolnăvicioase. Dureri de dinți de ori ce soiu, dinți atacați, peacă de dinți, caries și scorbut, precum și inflamațiuni în gură află în **Apă Anatherină de gură** un contrar, care prin us neconținut nu numai le învinge sigur și fără durere, ci și scutesce starea acuma căștigată de sănătate în contra tuturor influențelor stricăcioase, susținându-o pentru durată și înțărindu-o ca mijloc de curățire. Se recomandă deci atențiunii tuturor acest mijloc, care odată aplicat trebuie să câștige renumelui seu mereu adoratori noi.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Bibliografie.

„Preotul Român.“ Diar bisericesc scolastic și literar. Gherla Octomvrie 1884. Anul X. Nr. XVI. Sumar: Sărbătoreala sântului și mareului martir Demetriu isvoritorul de mir. — Uniunea bisericească a Românilor cu Calvinii în secolii XVI—XVII. — Oda (poesie). — Consacrarea bisericii românești gr. cat. din Năsăud. — Loteria reu-niunei femeilor române din Sibiu. — Întoarce-te (poesie).

„Foița bisericească.“ Organ pentru cultura religioasă a clerului și a poporului. Redigeată de Dr. Alexandru V. Grama. Apare în 10 și 25 st. n. a fie-cărei luni. Blaj, 10 Noemvrie 1884. Anul II. Nr. 21. Sumar: Ceva despre educațiunea în familiile preoțești. — Epitrahilul și brăul preoțesc. — Dreptul civil austriac. — Literatură. — Schelete de predici. — Varietăți. —

A apărut Călimdarul lui Păcală pe anul 1885 compus de frate-sau de cruce Tândală. Anul VIII. Prețul 40 cr. v. a. Se află de vânzare la administrațiunea „Familiei“ în Oradea-mare.

Sciri economice.

Conform rapoartelor mai nouă oficiale sēmēnăturile în cele mai multe părți au și răsărit. În genere mai frumoase sânt sēmēnăturile timpurii, fiindcă s'au făcut pe un timp mai favorit. Întorsul pământului pentru sēmēnăturile de primăvară e aproape terminat. Sfărmitul cucuruzului și săpatul crumpenelor au dovedit o recoaltă bună mijlocie. Culesul viilor încă e terminat. Pe unde au fost struguri puțiri, multul e bun. Insectele devastează sēmēnăturile.

Îmultirea banilor mărunți de aramă. În timpul ultim s'a simțit atât în Ungaria, cât și în Austria lipsa de monete mărunte de aramă. Ministrii de finanțe ai ambelor părți ale monarhiei au ținut o consfățire pentru a ajuta acestei lipse. Resultatul acestei consfățiri e că s'a hotărât a se bate monete mărunte de aramă în valoare de 2 milioane.

Piața din Mediaș, 13 Noemvrie. Grâu hectolitra fl. 5.60 până fl. 6.—; grâu mestecat fl. 5.— până fl. 5.20; sēcara fl. 3.80 până fl. 4.—; orșul — până fl. —; ovėsul fl. 2.— până fl. 2.30; cucuruzul fl. 3.— până fl. 4.— sēmēnta de cănepă fl. 4.50 până fl. 5.—; crumpenele fl. 1.40 până fl. 1.60; mēlaiul hectolitra fl. 16.— până fl. —; mazerea fl. 5.— până fl. 5.50; fasolea fl. 5.50 până fl. 6.—; linteia fl. — până fl. —; chiminul (sēcăreana) fl. 40.— până fl. —; sēu brut 100 kilogramei fl. 30.— până fl. 36.—; lumini de sēu vērșate fl. 54.— până fl. —; unsoarea de porc fl. 65.— până fl. 70.—; slămina fl. 60.— până fl. —; cănepa fl. 44.— până fl. 4.8—; fēnul fl. 1.60 până fl. 1.90; săpunul 100 bucăți fl. 26.— până fl. 40.—; spiritul gradul 10 cr.; carnea de vită kilo 44 până — cr.; carnea de vițel 40 până 44 cr.; carnea de porc 48 până — cr.; carnea de mel — până —; ouă 5 cu 10 cr.

Bursa de Viena

din 13 Noemvrie st. n. 1884.

Table with financial data for the Vienna stock exchange, including interest rates and prices for various securities like gold, silver, and government bonds.

Bursa de Budapesta

din 13 Noemvrie st. n. 1884.

Table with financial data for the Budapest stock exchange, including interest rates and prices for various securities like gold, silver, and government bonds.

Turnătoare de clopote și de metal alui

Antonie Novotny

se recomandă pentru făcerea de clopote nouă, pentru turnarea, din nou a clopotelor

sparte de toată mări-mea, precum și pentru construirea a mai multor clopote în acord harmonic oferind garanță pe mai mulți ani. Montate cu chivere (coroane) de lemn, fer turnat și bătut; astfel construite, că după-ce sânt usate pe o parte se poată fi învêrtite cu înlesnire în ori-ce direcțiune, prin ceea ce se evită creparea lor.

Cu deosebire recomand:

clopotele găurite și premiate

inventate de mine, care au un ton mai lung, mai puternic și mai adânc, ea cele de sistemul vechiu; un astfel de clopot în greutate de 300 punți egalează pe unul de 400 punți.

Recomand mai departe scaune din fer bătut pentru clopote solide și frumoase, clopote pentru orologiu sau discuri pentru oroloage și toace din metal, precum și toate celelalte articole de alamă și metal aparținătoare de această categorie, cu prețurile cale mai moderate. Se construiesc clopote și pre lungă plătire făcută în rate.

Clopote dela 300 punți în jos, precum și stropitoare de mână se află totudeauna per magazin.

Pentru comande binevoitoare, care se efectuează solid și cu punctualitate, se recomandă

Antonie Novotny.

[104] 3—12 Timișoara, Fabrică.

Medic-dentist de curte imp. reg.

Dr. POPP

Apa Anatherină de dinți și de gură.

VIENA, I., Bognergasse Nr. 2.

Apa Anatherină de gură a lui Popp am aplicat-o la un număr foarte mare al clienților mei la boale de gură și de dinți cu deosebit bun succes, deoarece sânt convins despre calitatea ei chimice curată.

Și la cataruri cronice atingerea locurilor afectate din părțile gurii, a gâtlegiului și a gâtului cu apa Anatherină de gură a lui Popp are efect foarte bun.

Dr. Kainzbauer,

consilier imper., profesor emer.

Se capetă:

in Sibiu la dnii C. Müller, farmac.; A. Teutsch, farmac.; W. F. Morscher, farmac.; F. A. Keissenberger, piața mică; S. Stengel, neguțator; in Vințul de jos la dnii A. Hanzeros, farmac.; in Ghertam la dl W. Umberrath, farmac.; in Blaj la dl C. Schiesl, farmac.; in Borgo-Prund la dl A. Wachsmann, farmac.; in Orăștie la dl J. Graffius, și la dl L. Bánfalvy, farmac.; in D-Sân-Martin la dl A. Weber, farmac.; in Cincul-Mare la dl Fr. Binder, farmac.; in Cisnădia la dl G. Binder, farmac.; in Alba-Iulia la dl J. Fröhlich și la dl S. Mihelyes, farmac.; in Brașov la dnii Wilh. Jekelius, A. Kugler, Joh. Gross, Jul. Hornung, C. Schuster, farmac.; in Noerich la dl C. Gross, farmac.; in Feldioara la dl F. Folberth, farmac.; in Mediaș la dnii A. Hintz, Dr. F. Folberth, farmac.; in Sebeșul-săseșe la dnii J. C. Reinhardt și J. L. Binder, farmac.; in Cohalm la dl E. Wolff, farmac.; in Paraid la dl A. Weber, farmac.; in Beclean la dl M. Szentgyörgyi, farmac.; in Mercuria la dl F. Schimert, farmac.; in Făgăraș la dnii J. Hermann și F. Steinberg, farmac.; in Sighișoara la dnii J. B. Teutsch și J. B. Misselbacher fii, neguțatori; in Codlea la dl M. Reimer, farmac.; in Prejmar la dl J. Kessler, farmac.; in Covasna la dl A. Binder, farmac.; in Odorheiu la dl A. Koncs, farmac.; in Săn-Georgiu la dl P. Ötves, farmac. [62] 2—2

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u.

Large table showing train schedules between various cities including Viena, Budapesta, Predeal, Brașov, Sibiu, and others. It includes columns for train types (Tren de persoane, Tren omnibus, Tren accelerat) and departure/arrival times.

Nota: Numerii încuadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.